

РІДНА ШКОЛА

Історія боротьби за незалежність України в навчальному процесі Рідної школи при Читальні "Просвіта"

■ Кожної суботи в Рідній школі відбуваються заняття, метою яких є не тільки опанування шкільних предметів, але й виховання самосвідомості українських дітей, які формуються і виростають далеко від України, але з Україною в серці!

Одним із напрямків такого виховання є пам'ятні і святкові заходи. Нещодавно, 10 лютого 2018 року, відбувся саме такий захід. Розуміючи, що історія—це наша найкраща вчителька, учители та учні Рідної школи підготували пам'ятний захід—історичний екскурс "Історія боротьби українців за незалежність". Лейтмотивом заходу стали такі слова воїна-десантника, поета, ветерана теперішньої російсько-української війни, Костянтина Блажка: "Плекало правду українське серце..."

Цей захід було присвячено пам'яті Героїв Небесної Сотні. Але інформаційне наповнення мало більш широкі історичні рамки: від Козацької доби до сучасної історії України. Мабуть, кожен погодиться, що героїзм і подвиги сучасних українців мають історичне підґрунтя, і що саме в глибокому історичному розрізі й потрібно подавати такий важливий матеріал...

На початку дітям було запропоновано визначити, хто такі герої і що таке героїзм...Дійшли висновку, що герої—це люди, які у важкі часи стають опорою й порятунком для інших. Герої—це духовна скарбниця кожного народу, бо саме на їхньому прикладі виховуються нащадки, а українська історія багата на героїв. Згадали козаків—"вільних воїнів", що боронили Україну з усіх боків. Козацька держава XVII сторіччя була першою в Європі дійсно народною державою.

Козацька доба України відійшла в історію, але козаки на українській землі не перевелися. І це довели студенти, герої Крут, 29 січня 1918 року. 500 студентів прийняли нерівний бій із 6-тисячним московським більшовицьким військом. 29 січня 2018 року виповнилося 100 років цього великого подвигу молодих українських студентів-козаків. Їх героїзм, мужній опір ворожій навалі дали можливість вижити українській державі в ті страшні часи...

Згадали і про те, що українське селянство повставало і боронило рідну землю від ворогів. Героїчною сторінкою цих повстань з 1919 року стала боротьба 15-тисячної армії селян-козаків Холодного Яру. Як писав у своїй книзі "Холодний Яр" Юрій Горліс-Горський, письменник і учасник тих подій: "Під українським національним прапором провадили запеклу збройну боротьбу аж до 1922 року". Холодноярці вітали один одного: "Слава Україні!", а відповідали: "Україні Слава!". Як писав Ю. Горліс-Горський, славні козаки Холодного Яру "погинули в боротьбі, в льохах чека, в тундрах Півночі, не згнєбивши свого прапора, на якому написано: "Воля Україні—або смерть". ... Але їхня справа, їхній

приклад дали поштовх, сили і корисні військові здобутки героям-козакам майбутнього...

Майже через 10 років потому, воїни УПА перейняли естафету боротьби за незалежність України. Вони взяли на озброєння методи партизанської війни холодноярців. Криївки (підземні зимові житла) будували за прикладом холодноярських. І таким же чином, героїчно і самовіддано воювали проти німецької та радянської армій. Ця боротьба тривала більше 10-ти років, аж до початку 50-х років.

Але спротив українців продовжувався... Це було протистояння каральній системі в радянських таборах (наприклад, Кенгірське та інші повстання). А також існував ще й інтелектуальний, духовний спротив українців-дисидентів: беззбройна боротьба з комуністичною державою, опір словом, духовністю, розумом... Поет В. Стус, лікар-психіатр С. Глузман, журналіст В. Чорновол, юрист Л. Лук'яненко і багато інших українців-інтелектуалів були духовними "воїнами" цієї безкомпромісної боротьби. Деякі з них загинули, але їхню справу було продовжено наступними поколіннями.

В жовтні 1990 року відбулася "Революція на граніті". Студенти голодували, по Києву пройшли велелюдні марші за незалежність України. Результатом стало проголошення 24 серпня 1991 року незалежності України. Акт проголошення незалежності України написав дисидент, юрист Левко Лук'яненко. Не перервався історичний зв'язок... і боротьба ще не завершилася, бо Україна залишалася під величезним впливом Росії.

Потім був Помаранчевий майдан 2004 року, коли українці виступили проти грубого втручання Росії у вибори президента України.

Запеклою стала боротьба на Євромайдані кінця 2013 - початку 2014 років. Українці повстали проти ганебної, відверто проросійської влади Януковича. В жахливих умовах холоду, агресії і побиття з боку "Беркуту" і тітушок відбувалося героїчне протистояння всьому нелюдському і ганебному, що йшло від влади. 16 січня 2014 року Верховною Радою був прийнятий закон, який фактично забороняв українцям виходити на протест, вдягати засоби захисту (шоломи, каски...). Реакцією людей було те, що кияни масово, цілими сім'ями приходили на Майдан, а на головах у них були ... каструлі і дуршлаги. За спогадами учасників, атмосфера на Майдані, людські стосунки і громада були настільки щирими і добрими, що саме в такому суспільстві й хотілося б жити.

Але влада вирішила задушити масовий протест. І вперше після Другої світової війни на вулицях Києва масово гинули люди, справжні герої. Українське Небесне воїнство поповнилося козаками з ХХІ сторіччя, яких тепер ми називаємо

Небесною Сотнею. Чому назвали "сотня"? Тоді, 18-20 лютого 2014 року загинуло біля сотні майданівців. Але сотня—це ще й козацький військовий підрозділ. На Майдані була своя самооборона, організована на кшталт козацького війська. І, як і козацьке військо, самооборонівці ділилися на підрозділи по 100 чоловік, сотні. Ці герої були беззахисні перед гарно озброєними силовиками з "Беркуту" й тітушками. Майданівці мали саморобні дерев'яні щити, мотоциклетні шоломи, старі радянські військові каски, саморобні бронезилети. Так, саморобні бронезилети! Їх робили зі стінок пральних машин! За спогадами учасників Майдану, коли навколо палало і вибухало, вражало те, що серед цього жаху люди згуртовувалися ще більше, об'єднувалися і чинили опір, протистояли тим, кому, здавалося б, неможливо протистояти без зброї. Зброєю були людська гідність, український козацький характер і велике прагнення Волі і Правди.

А далі, після Майдану, почалася російсько-українська війна. Майданівці пішли добровольцями на фронт, щоб захистити Україну від зовнішнього ворога. І знову невмируща козацька наснага зупинила чергову ворожу навалу на сході України. Добровольці воювали в кросівках, без бронезилетів і касок, ціною свого життя і здоров'я зупинили ворога, не дали прорватися вглиб території України.

Як приклад відваги і героїзму українських воїнів-добровольців, неможливо було б не згадати неймовірно довгу (242 дні) оборону Донецького аеропорту. Там воювали не тільки військові, а й добровольці, які в мирному житті були програмістами, будівельниками, вчителями, акторами, менеджерами, підприємцями... Ця українська "фортеця" була кісткою в горлі у ворогів. Завдяки подвигу кіборгів ДАПу, захисників Луганського аеропорту, добровольців на фронті, Україна вистояла.

Але подвиг на фронті неможливий без подвигу в тилу. І знову український народ, як і в Козацьку добу, в часи Холодного Яру, в боротьбі УПА, об'єднався, згуртувався. Все, що потрібно воїнам, бійцям-добровольцям, люди збирають власним коштом і за допомогою волонтерів доставляють на фронт. Діти, жінки, літні люди плетуть маскувальні сітки, теплі шкарпетки, килимки для танкістів (бо в танках дуже холодно сидіти взимку), шують рюкзаки,

прапори... Бійцям на фронт і пораненим в шпиталі діти малюють малянки, пишуть листи, виготовляють саморобки,—все це воїни зустрічають зі сльозами на очах і кладуть поближче до серця!

Наприкінці цієї розповіді було зроблено висновок, що диво виживання українського народу, мови і держави, виборене поколіннями українців, які не шкодували ні свого здоров'я, ні навіть свого життя за рідної неньки України. Згуртованість, небайдужість, самопожертва, людяність, героїзм, мужність козаків усіх часів: від Козаччини до студентів-героїв Крут, козаків Холодного Яру, воїнів-козаків УПА, козаків-мислителів дисидентів, студентів Революції на граніті. Помаранчевої революції, героїв Небесної сотні і майданівців Революції гідності, воїнів-козаків сучасної російсько-української війни говорить про те, що Україна жива, і що вона ніколи й ні перед ким не стане па коліна!

В кожного українця є краплинка козацької крові і нехай ця краплинка буде запорукою тому, що "козацькому роду нема переводу", а серце кожного українця будебитися в такт з серцем України, боліти та радіти за Україну!

Т. Г. Шевченко залишив такий заповіт: *"Борітеся—поборете. Вам Бог помагає!"*

За вас правда, за вас слава і воля святая!"

Учні Рідної школи в пам'ять про загиблих героїв прикріпили саморобні маки до мапи України, підготували листівки-вітання (у вигляді дитячих долоньок) українським воїнам, читали вірші та співали пісні, які лунали так щиро, що примушували швидше битися серця присутніх. Також було влаштовано виставку історичних, художніх та патріотичних книг. Були представлені прапори, що підписані воїнами на фронті (с. Піски) та пораненими в Дніпровському шпиталі, військовий шеврон. Усі дитячі роботи пойдуть до воїнів на схід України зігрівати їхні серця й додавати їм мужності.

Ми щиро віримо, що зернятка історичної правди проростуть в серцях маленьких українців. Вони й надалі будуть "плекати правду" нашої незалежної Батьківщини.

—Вікторія Шербік,
вчителька Рідної школи
при Читальні «Просвіта»

Світлини на стор.8

OBITUARIES

Published in *Ukrainian Voice* with photo, costs only

Donation \$50.00

Ukrainian Voice

842 Main Street, Winnipeg, MB R2W 3N8

Ph. #204-589-5871 Fax: 204-586-3618 e-mail: presstr@mts.net